

KRIZOVÁ INTERVENCE V PRAXI

otázky a odpovědi

FAKULTNÍ NEMOCNICE OLMOUC

Bc. Michaela Gehrová

Mgr. David Dohnal

Při záchranných akcích se zdravotníci setkávají s „běžnými“ situacemi, ale také s těmi, které vyvolávají silný dojem, silná citová hnutí.

KRITICKÉ UDÁLOSTI

- ohrožení vlastního života a zdraví
- smrt kolegy
- smrt dítěte
- mnohočetná zranění a případy kruté smrti
- pohled na oběti a pozůstalé
- nezdařený záchranný pokus

- Přibližně 86% účastníků kritické události má ještě dalších 24 hodin tělesné, poznávací a emocionální reakce.
- Přibližně u 22% účastníků kritické události mohou tyto příznaky přetrvávat dalších 6 měsíců.
- U 4% zasažených kritickou událostí je nebezpečí vzniku posttraumatické poruchy, která je definována jako nemoc.

AKUTNÍ REAKCE NA STRES

- normální reakce na nenormální situaci
- přechodná
- příznaky samovolně odeznívají v průběhu několika hodin nebo dnů – postižený si je nemusí pamatovat
- „omráčení“ a zúžení pozornosti
- tělesné projevy panické úzkosti
- disociační projevy (depersonalizace)
- zmrtnění až forma stuporu
- únikové reakci

PŘÍZNAKY

- pláč, úzkost, strach, pocit viny, bezmoc
- svalový třes, bušení srdce
- podrážděnost, agresivita

POSTTRAUMATICKÁ STRESOVÁ PORUCHA - PTSP

- opožděná reakce na traumatizující podnět
- trvání příznaků déle než 1 měsíc od traumatizující události
- **znovuprožívání** - flashbacky v denní dobu, noční můry v noci
- **vyhýbání se** čemukoli, co událost připomíná nebo s ní souvisí
- **zvýšená dráždivost** – podrážděnost nebo návaly hněvu, lekavost, poruchy spánku

KAZUISTIKY

- Rok 2007 - F 1999
- Rok 2010 - F 2004
- Rok 2010 - F 1992

Rok 2007 - F 1999

- sdružené poranění – hemoperitoneum, KCT
- zavalení betonovým sloupkem cca 100kg
- protrahovaná KPR v terénu
- pokračující KPR a přímá srdeční masáž s obnovením srdeční akce po 18 minutách od přijetí na URGENT FNOL
- transport na operační sál
- exitus letalis během operačního výkonu

Rok 2007 - F 1999

- přítomnost rodičů na URGENT
- oznámení úmrtí dítěte personálem URGENT
- poskytnutí psychické první pomoci rodičům personálem URGENT
- umožnění rozloučení se zemřelým dítětem

A CO PERSONÁL?

**AKUTNÍ REAKCE
NA STRES**

úzkost

bezmoc

svalový třes

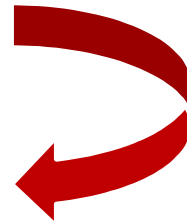
bušení srdce

pláč

A CO PERSONÁL?

72 hodin od události DEFUSING

- zaměřuje se na příznaky
- usiluje o jejich zmírnění
- snaží se událost uzavřít a roztrždit oběti na zvládající a ohrožené

A CO PERSONÁL?

1. ÚVOD

- představení
- hovořit znamená úlevu
- rozhovor je důvěrný

2. EXPLORACE

- co se stalo
- pocity během události
- co cítíte nyní

3. INFORMACE

- shrnutí vylíčené události
- reakce jsou reakcemi na normálních lidí na nenormální událost
- žádné pocity viny
- doporučení jak se chovat
- nabídnout další pomoc

A CO PERSONÁL?

ZPĚTNÁ VAZBA

- pomohlo uzavřít událost
- není tak silný emoční náboj
- zmapovalo pracovní činnost kolegů a společné sdílení události

MLUVIT ZNAMENÁ ÚLEVU

Rok 2010 - F 2004

- dopravní nehoda – osobní automobil x nákladní vůz
- účastníci DN – holčička 6 let, holčička 4 roky, matka, otec
- matka – zlomenina předloktí
- otec bez zranění
- mladší dcera bez zranění

Rok 2010 - F 2004

- vyprošťována, v dětské sedačce
- transport na URGENT
- stabilizace a zajištění vitálních funkcí
- dg. screening
- transport na DK JIRP
- maligní edém mozku
- SAH
- mydriáza zornic
- kontuze plic
- hemoperitoneum, kontuze jater
- kontuze pánve

Rok 2010 - F 2004

- přítomnost rodičů a prarodičů na URGENT FNOL
- oznámení o infaustní prognóze dítěte personálem URGENT
- poskytnutí psychické první pomoci rodičům personálem URGENT

A CO PERSONÁL?

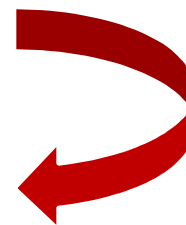
**AKUTNÍ REAKCE
NA STRES**

BEZMOC

A CO PERSONÁL?

Ihned po události DEMOBILIZACE

- znamená snížení pohotovosti
- provádí se s personálem záchranných týmů bezprostředně po pracovní směně, v níž se krizová událost odehrála

A CO PERSONÁL?

ZPĚTNÁ VAZBA

- zůstávají příznaky akutní reakce na stres (flashbacky, sny, znovuprožívání emocí)
- poučení – nutné dodržovat přesná pravidla CISM - defusing

Rok 2010 - F 1992

- napadena neznámým útočníkem
- poleptání spojivky a rohovky – pepřový sprej
- znásilnění
- transport na URGENT za doprovodu PČR
- vyšetření traumatologem
- přítomnost dvou všeobecných sester
- eliminace přítomnosti mužského personálu
- gynekologické vyšetření
- oční konzilium

A CO PERSONÁL?

**AKUTNÍ REAKCE
NA STRES**

strach o
vlastní děti

poruchy
spánku

úzkost

bezmoc

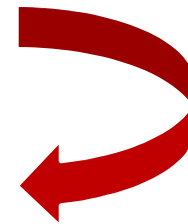
svalový třes

bušení srdce

A CO PERSONÁL?

Proveden DEFUSING časový odstup 1 měsíc

- zaměřuje se na příznaky
- usiluje o jejich zmírnění
- snaží se událost uzavřít

A CO PERSONÁL?

ZPĚTNÁ VAZBA

- odpovědi na otázky zasažených
- normalizace reakcí
- vyjasnění si vlastních vnitřních motivů a obav
- zmapování vlastních pocitů

**„Jakákoliv podpora jistot
personálu se vždy
vyplatí!“**

Použitá literatura

- KRÁLOVÁ, J., a kol., Systém psychosociální prevence pro studenty všeobecného lékařství, Univerzita Palackého v Olomouci, 2008, ISBN 978-80-244-2165-0
- BAŠTECKÁ, B., a kol., Terénní krizová práce, psychosociální intervenční týmy, Grada Publishing a.s., 2005, ISBN 80-247-0708-X
- SOTOLÁŘOVÁ, M., DOHNAL, D., CISM, Olomoucký den urgentní medicíny 2007
- BAŠTECKÁ, B., a kol., Terénní krizová práce, psychosociální intervenční týmy, Grada Publishing a.s., 2005, ISBN 80-247-0708-X
- www.greys-anatomy.cz (obrazová dokumentace)
- www.icisf.org